Dosarul nr. 21rji-94/25 Judecătoria Hâncești (sediul Central)
1-24035952-02-21rji-30092025 Judecător: Stanislav RĂU

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

**20 octombrie 2026** **mun. Chișinău**

**COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU**

Având în componența sa:
Președintele completului de judecată, judecător: Marcel JUGANARI
Judecătorii: Adrian CERBU și Marcel POPESCU

a examinat în ordine de recurs, fără prezența participanților la proces, recursul declarat de condamnata Irina TELIPAN împotriva încheierii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 26 august 2025, împotriva actelor și acțiunile organului care pune în executare pedeapsa penală.

***Termenii de examinare a cauzei:***
*Instanța de fond: 02.04.2024 – 26.08.2025;*
*Instanța de recurs: 30.09.2025 – 20.10.2026.*
***Procedura de înștiințare a fost legal executată.***

Verificând legalitatea încheierii atacate, în baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru

**A C O N S T A T A T:**

**Circumstanțele cauzei**

**1.** La 2 aprilie 2024, condamnata Irina TELIPAN a înregistrat cerere împotriva actelor și acțiunile organului care pune în executare pedeapsa penală.

**2.** În cerere s-a solicitat anularea raportului întocmit la data de 16.03.2024, precum și s-a solicitat video din 16.03.2024. La fel, a fost invocat dezacordul cu neadmiterea cererilor depuse anterior din 01.09.2021.

**Poziția primei instanțe**

**3.** Prin încheierea Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 26 august 2025, a fost respinse plângerile condamnatei TELIPAN Irina înaintate împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. *****.

**Argumentele recurentei**

**4.** Împotriva acestei încheieri a declarat recurs condamnata Irina TELIPAN prin care a solicitat casarea încheierii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 26 august 2025, și admiterea plângerii formulate la data de 02.04.2024 în baza motivelor de fapt și de drept invocate.

**Notificarea participanților**

**5.** Conform prevederilor art. 447 alin (1) și (2) din Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

**6.** Colegiul penal menționează că participanții la proces au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru.

**7.** Până la data examinării recursului, participanții la proces nu au depus referințe.

**Admisibilitatea recursului**

**8.** Potrivit art. $473^4$ alin. (9) din Codul de procedură penală, *încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.*

**9.** La caz, recursul a fost declarat de condamnata Irina TELIPAN care a participat la examinarea cauzei în prima instanță, iar calea de atac este îndreptată împotriva încheierii din 26 august 2025, prin care a fost respinsă plângerea condamnatei TELIPAN Irina înaintată împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. *****.

**10.** Prin urmare, recursul a fost declarat de o parte îndreptățită, împotriva unui act susceptibil de recurs și cu respectarea modalității de exercitare a căii de atac prevăzute de lege.

**11.** Colegiul penal reține că încheierea contestată a fost pronunțată la 26 august 2025, iar recursul condamnatei Irina TELIPAN a fost datat cu 29 august 2025 și înregistrat la 04 septembrie 2025.

**12.** În aceste condiții, calea de atac a fost exercitată în interiorul termenului de 15 zile prevăzut de art. $473^4$ alin. (9) din Codul de procedură penală, astfel încât recursul este depus în termen.

**13.** În consecință, Colegiul constată că recursul întrunește condițiile de admisibilitate și urmează a fi examinat în fond.

**MOTIVAREA INSTANȚEI**

**14.** Examinând motivele invocate în recurs, prin raportare la materialele cauzei și la prevederile legale aplicabile, Colegiul penal constată că recursul este nefondat și urmează a fi respins, pentru următoarele considerente.

**15.** Conform art. 437 alin. (1) pct. 4) din Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

**16.** Conform art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.*

**17.** În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat;*

**18.** Din coroborarea acestor dispoziții rezultă că instanța de recurs trebuie să verifice dacă soluția primei instanțe este susținută de materialele cauzei și dacă normele legale au fost interpretate și aplicate corect. Or, în speță, motivele invocate de condamnata TELIPAN Irina nu sunt de natură să răstoarne concluziile instanței de fond, în măsura în care acestea se întemeiază pe circumstanțele confirmate prin materialele dosarului și pe normele legale incidente.

**19.** Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că condamnata TELIPAN Irina execută pedeapsa privativă de libertate în Penitenciarul nr. *****.

**20.** Potrivit solicitărilor condamnata cere obligarea Procuraturii r-lui Hâncești să ceară de la P-***** toate petițiile sale care au fost înregistrate și răspunsurile la acestea și secvențele video privind aplicarea sancțiunilor disciplinare.

**21.** Statutul executării pedepsei de către condamnați (în continuare – Statut) reglementează temeiul, condițiile şi procedura punerii în executare de către administrația penitenciară şi executării de către condamnați a pedepselor penale privative de libertate - închisoarea şi detențiunea pe viață.

**22.** Temei pentru detenția condamnaților îl constituie, hotărârea definitivă a instanței de judecată, prin care a fost stabilită o pedeapsă privativă de libertate.

**23.** În cadrul ședinței de judecată sa stabilit că, TELIPAN Irina se află sub art.206 Cod de executare, securitatea personală. Potrivit art.206 alin.(1) și (2) Cod de executare, *statul asigură securitatea personală a condamnaților. La apariția pericolului pentru securitatea personală a condamnatului, el este în drept să adreseze oricăreia dintre persoanele cu funcție de răspundere a penitenciarului o cerere privind asigurarea securității personale. În acest caz, persoana cu funcție de răspundere este obligată să*

*întreprindă imediat măsuri pentru asigurarea securității personale a condamnatului, iar, după caz, şi măsuri de protecție din partea statului.*

**24.** Examinând recursul declarat de condamnata TELIPAN Irina, prin prisma motivelor invocate, a materialelor dosarului și a dispozițiilor legale incidente, Colegiul penal constată că încheierea instanței de fond este legală și întemeiată, fiind rezultatul unei examinări corespunzătoare a circumstanțelor cauzei și al aplicării corecte a normelor de drept relevante, iar criticile formulate de recurentă nu evidențiază existența unor vicii de fapt sau de drept care să justifice casarea acesteia.

**25.** În acest sens, Colegiul penal subliniază că simpla nemulțumire a condamnatei față de modul în care administrația penitenciarului își exercită atribuțiile nu este suficientă pentru a determina admiterea unei plângeri formulate în temeiul legislației procesual-penale. Pentru a justifica intervenția instanței de judecată, este necesar ca, în urma verificării circumstanțelor invocate și a materialelor administrate, să se constate că actul sau acțiunea contestată contravine dispozițiilor legale aplicabile ori aduce atingere unui drept sau interes legitim al persoanei condamnate.

**26.** Prin urmare, controlul judiciar exercitat în această procedură presupune verificarea efectivă a legalității conduitei administrației penitenciare, fără ca instanța să poată substitui, în lipsa unui temei legal, aprecierea sa celei a autorităților competente în executarea pedepselor.

**27.** Din materialele cauzei rezultă că condamnata TELIPAN Irina execută o pedeapsă privativă de libertate în Penitenciarul nr. ***** și a sesizat instanța de judecată, solicitând anularea raportului întocmit la 16 martie 2024, prezentarea înregistrărilor video din aceeași dată, precum și obligarea administrației penitenciarului să expedieze prin intermediul instituției toate petițiile adresate de aceasta instanțelor judecătorești și organelor procuraturii. Totodată, condamnata și-a exprimat dezacordul față de modul de soluționare a unor cereri formulate anterior, inclusiv a celor din anul 2021, invocând încălcarea drepturilor sale și existența unui tratament discriminatoriu pe criteriul limbii vorbite.

**28.** Colegiul penal reține că, potrivit art.473/1 alin.(1), (2) din Codul de procedură penală, *împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detenţiune pe viaţă), condamnatul, precum şi alte persoane ale căror drepturi şi interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plângere judecătorului de instrucție din instanța în a cărei rază teritorială se află organul respectiv, în termen de 30 de zile de la data comunicării sau de la data la care a luat cunoștință de actul respectiv, cu excepțiile prevăzute de Codul de executare. (2) Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc*

*conform prevederilor art.471. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art.472.* Finalitatea acestei proceduri constă în asigurarea unui control judecătoresc efectiv asupra legalității actelor și acțiunilor organelor implicate în executarea pedepselor privative de libertate, în vederea protejării drepturilor și intereselor legitime ale condamnaților.

**29.** Cu toate acestea, existența acestei căi de protecție judiciară nu înseamnă că orice înscris întocmit de administrația penitenciarului, orice dezacord cu privire la activitatea acesteia sau orice solicitare adresată instituției poate constitui, în mod automat, obiectul unei plângeri susceptibile de admitere. Este necesar să se stabilească natura juridică a actului contestat, efectele sale și existența unei eventuale atingeri aduse drepturilor persoanei condamnate.

**30.** *Referitor la susținerea condamnatei TELIPAN Irina potrivit căreia, la ora 10:00, ar fi solicitat să fie condusă la casa de rugăciuni, însă solicitarea sa nu ar fi fost satisfăcută*, Colegiul penal constată că această afirmație trebuie apreciată prin raportare la datele consemnate în materialele cauzei, în special la raportul întocmit de colaboratorul penitenciarului cu privire la evenimentele din 16 martie 2024.

**31.** Potrivit informațiilor reflectate în actele dosarului, la ora 10:00 condamnata a solicitat să fie condusă la plimbare, conform graficului stabilit, și nu la camera de rugăciuni. După aproximativ cinci minute de plimbare, aceasta a solicitat să fie condusă la camera de întrevederi pentru a efectua un apel telefonic la linia fierbinte a Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar ulterior a formulat solicitarea de a fi condusă la casa de rugăciuni. Din materialele cauzei rezultă că administrația penitenciarului a dat curs solicitării formulate ulterior, condamnata fiind condusă la casa de rugăciuni.

**32.** În aceste condiții, Colegiul penal constată că susținerea recurentei referitoare la refuzul accesului la casa de rugăciuni la ora 10:00 nu este confirmată de circumstanțele reținute în dosar. Dimpotrivă, succesiunea evenimentelor consemnată în raport indică faptul că solicitarea inițială a avut un alt obiect, iar cererea de a fi condusă la casa de rugăciuni a fost formulată ulterior și a fost satisfăcută de administrația penitenciarului. Prin urmare, în absența unor probe care să infirme datele consemnate în actele cauzei ori să demonstreze existența unui refuz nejustificat din partea colaboratorilor penitenciarului, nu poate fi reținută încălcarea drepturilor condamnatei sub acest aspect. Colegiul penal subliniază că, pentru constatarea unei conduite nelegale a administrației penitenciare, nu este suficientă invocarea unei situații de fapt în termeni generali, fiind necesară examinarea acesteia prin prisma probelor administrate și a obligațiilor concrete care revin personalului penitenciar potrivit legii.

**33.** *În ceea ce privește solicitarea de anulare a raportului din 16 martie 2024,* Colegiul penal reține că trebuie făcută distincția între un înscris cu caracter constatator, întocmit pentru consemnarea unor împrejurări de fapt, și un act prin care autoritatea competentă dispune o măsură ce produce efecte juridice directe asupra drepturilor sau obligațiilor persoanei condamnate.

**34.** Raportul întocmit de un colaborator al penitenciarului în legătură cu un anumit eveniment are, în principiu, rolul de a consemna circumstanțele constatate și de a furniza informații administrației penitenciarului pentru aprecierea situației și, după caz, pentru adoptarea unor măsuri ulterioare. Prin simpla sa întocmire, un asemenea document nu se confundă cu o decizie de aplicare a unei sancțiuni disciplinare și nu produce, în mod necesar, efecte juridice autonome asupra statutului condamnatului. În consecință, posibilitatea contestării unui asemenea înscris trebuie apreciată în funcție de natura sa juridică și de efectele pe care le produce în mod direct, iar nu exclusiv în funcție de denumirea pe care o poartă. Or, în măsura în care raportul din 16 martie 2024 reprezintă doar un document de constatare a unor împrejurări de fapt, fără a constitui, prin el însuși, un act de sancționare sau un alt act care să producă efecte juridice directe asupra condamnatei, solicitarea de anulare a acestuia, formulată ca obiect autonom al plângerii, nu poate fi admisă în lipsa unui temei legal care să permită anularea sa pe această cale.

**35.** În materia răspunderii disciplinare a persoanelor condamnate, trebuie distins între documentul care consemnează presupusa abatere și actul prin care administrația competentă dispune aplicarea unei sancțiuni. Cel dintâi are caracter constatator și pregătitor, în timp ce cel de-al doilea este actul prin care se stabilește măsura disciplinară și ale cărui efecte pot fi supuse controlului judiciar în condițiile legii. Această distincție nu exclude posibilitatea examinării legalității raportului în măsura în care conținutul său este relevant pentru verificarea legalității unui act ulterior sau a unei acțiuni concrete a administrației penitenciare. Ea înseamnă însă că raportul nu poate fi tratat automat ca un act juridic distinct, susceptibil de anulare independentă, dacă legea nu prevede o asemenea posibilitate.

**36.** Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de fond a procedat corect atunci când a examinat natura documentului contestat și a concluzionat că simpla solicitare de anulare a raportului, în absența demonstrării unor efecte juridice autonome și a unui temei legal corespunzător, nu justifică admiterea plângerii.

**37.** *În ceea ce privește solicitarea condamnatei TELIPAN Irina de a obliga administrația Penitenciarului nr. ***** să expedieze, prin intermediul instituției, toate petițiile adresate instanțelor judecătorești și organelor procuraturii*, Colegiul penal reține că problema trebuie examinată prin prisma dispozițiilor care reglementează dreptul condamnaților la corespondență și modalitatea de exercitare a acestuia.

**38.** Potrivit art. 210 alin. (1) din Codul de executare, *condamnatul are dreptul să primească și să expedieze, din cont propriu, scrisori, telegrame și petiții, fără limitarea numărului acestora, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare și de Statutul executării pedepsei de către condamnați*. Din conținutul acestei norme rezultă că legiuitorul recunoaște persoanei condamnate dreptul de a menține corespondența cu autoritățile publice și cu alte persoane, inclusiv în scopul sesizării organelor competente pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. Totodată, exercitarea acestui drept are loc în condițiile și potrivit modalităților stabilite de cadrul normativ aplicabil.

**39.** În același sens, pct. 87 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, *recunoaște deținuților dreptul de a adresa cereri, plângeri, reclamații, propuneri și sesizări administrației penitenciarului, organelor ierarhic superioare, instanțelor judecătorești, procuraturii, autorităților publice centrale și locale, asociațiilor obștești, precum și organizațiilor interstatale pentru apărarea și respectarea drepturilor omului*. Prin urmare, cadrul normativ garantează accesul condamnaților la mecanismele de petiționare și la autoritățile competente pentru apărarea drepturilor lor. Cu toate acestea, recunoașterea dreptului de a expedia corespondență nu echivalează, în sine, cu instituirea obligației administrației penitenciarului de a suporta din bugetul instituției toate cheltuielile aferente acesteia sau de a expedia, pe cheltuiala sa, orice petiție formulată de persoana condamnată. În această privință, trebuie făcută distincția între obligația administrației de a nu împiedica exercitarea dreptului la corespondență și existența unei obligații legale distincte de a asigura, în mod gratuit și nelimitat, expedierea tuturor înscrisurilor. O asemenea obligație nu poate fi dedusă exclusiv din faptul că persoana se află în detenție și execută o pedeapsă privativă de libertate.

**40.** Colegiul penal reține, de asemenea, că, potrivit Regulamentului aprobat prin Ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 551 din 24 decembrie 2020, *în materia procedurii disciplinare este prevăzută modalitatea de expediere, prin intermediul subdiviziunii de secretariat a instituției penitenciare, a plângerii împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare către judecătorul de instrucție competent*. Această reglementare specială trebuie interpretată în limitele obiectului său, fără a fi extinsă automat asupra tuturor petițiilor și corespondenței formulate de condamnat. Faptul că legiuitorul sau autoritatea competentă a prevăzut o procedură specială de transmitere pentru o anumită categorie de plângeri nu înseamnă că aceeași modalitate de expediere se aplică, în mod obligatoriu, tuturor înscrisurilor adresate oricărei autorități.

**41.** Prin urmare, în lipsa unei dispoziții legale exprese care să impună administrației penitenciarului obligația de a expedia, prin intermediul secretariatului și pe cheltuiala

instituției, toate petițiile condamnatei, instanța nu poate institui pe cale judiciară o asemenea obligație generală.

**42.** Din materialele cauzei rezultă că, prin răspunsul nr. T-920 din 28 august 2021, condamnatei i-a fost comunicat faptul că este în drept să primească și să expedieze scrisori, telegrame și petiții din contul personal, fără limitarea numărului acestora, cu respectarea prevederilor Statutului executării pedepsei de către condamnați. În aceste condiții, Colegiul penal apreciază că argumentul recurentei potrivit căruia aflarea sa la întreținerea statului ar obliga administrația penitenciarului să suporte toate cheltuielile de expediere a corespondenței nu poate fi primit în lipsa unei norme care să instituie expres o asemenea obligație.

**43.** Faptul că o persoană execută o pedeapsă privativă de libertate determină statul să îi asigure condițiile legale de detenție și să îi respecte drepturile fundamentale, însă nu conduce, prin el însuși, la transferarea asupra administrației penitenciarului a tuturor cheltuielilor personale, inclusiv a celor aferente corespondenței obișnuite, în afara cazurilor prevăzute de lege. Totodată, această concluzie nu poate fi interpretată în sensul că administrația penitenciarului ar fi exonerată de obligația de a facilita efectiv exercitarea dreptului la petiționare sau că ar putea refuza transmiterea unei plângeri pentru care legea stabilește o procedură specială. Ceea ce nu poate fi impus în speță, în lipsa unui temei normativ, este obligarea administrației să expedieze, prin intermediul instituției, în mod nediferențiat, toate înscrisurile condamnatei, indiferent de natura lor și de procedura aplicabilă.

**44.** *În ceea ce privește argumentul recurentei referitor la procurarea rechizitelor de birou necesare redactării petițiilor*, Colegiul penal reține că dreptul la corespondență și la petiționare trebuie exercitat în condițiile prevăzute de legislația execuțional-penală și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. Pct. 56 din Statutul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 reglementează *dreptul deținutului de a procura, prin virament, din rețeaua de comerț, literatură, precum și de a se abona și de a primi ziare și reviste, din mijloacele proprii sau din cele depuse de alte persoane în contul personal de peculiu*. Totodată, potrivit pct. 87 din același Statut, *condamnații beneficiază de dreptul de a adresa cereri și plângeri autorităților competente*. Aceste dispoziții confirmă existența unor mecanisme prin care condamnatul poate utiliza mijloacele bănești disponibile în contul personal pentru necesitățile permise de reglementările aplicabile. Totuși, ele nu instituie, prin ele însele, o obligație generală a administrației penitenciarului de a furniza gratuit toate rechizitele necesare redactării corespondenței personale.

**45.** În consecință, în lipsa unor probe care să demonstreze că administrația penitenciarului a împiedicat efectiv condamnata să procure rechizitele necesare ori i-a

refuzat accesul la un mecanism legal de exercitare a dreptului la petiționare, simpla invocare a faptului că aceasta nu dispune de rechizite gratuite nu este suficientă pentru a constata încălcarea drepturilor sale. Această concluzie nu înlătură obligația autorităților de a asigura accesul efectiv la justiție și de a preveni situațiile în care lipsa resurselor ar putea constitui un obstacol real și disproporționat în exercitarea drepturilor procedurale. În speță însă, existența unei asemenea împiedicări trebuie demonstrată prin raportare la circumstanțe concrete, iar nu prezumată exclusiv din statutul de persoană condamnată.

**46.** *Referitor la susținerea condamnatei TELIPAN Irina potrivit căreia ar fi discriminată pe motiv că este vorbitoare de limbă rusă*, Colegiul penal constată că o asemenea afirmație trebuie verificată prin prisma tratamentului care i-a fost efectiv aplicat, a accesului la comunicarea cu autoritățile și a eventualelor diferențe de tratament lipsite de o justificare obiectivă și rezonabilă. Principiul egalității și al nediscriminării impune autorităților să asigure exercitarea drepturilor persoanelor fără diferențieri arbitrare, inclusiv în raport cu limba vorbită. Totodată, simpla invocare a apartenenței la o categorie lingvistică nu demonstrează, în sine, existența unei discriminări, fiind necesare elemente concrete care să indice că persoana a fost tratată diferit sau că i-a fost îngrădit accesul la drepturile recunoscute de lege din cauza limbii utilizate.

**47.** Or, din materialele dosarului și din datele reflectate în dosarul personal al condamnatei rezultă că aceasta a formulat cererile în limba rusă, iar răspunsurile administrației penitenciarului au fost întocmite în aceeași limbă și comunicate în condițiile consemnate în dosar. Aceste împrejurări constituie elemente relevante pentru aprecierea susținerilor recurentei, întrucât indică faptul că limba în care aceasta și-a formulat cererile nu a împiedicat, prin ea însăși, comunicarea cu administrația penitenciarului. În lipsa unor probe concrete care să demonstreze că anumite cereri au fost refuzate, ignorate ori soluționate nefavorabil din cauza limbii utilizate, Colegiul penal constată că prima instanță a avut temei să considere nedovedită susținerea referitoare la existența unui tratament discriminatoriu.

**48.** În aceeași ordine de idei, Colegiul penal reține că, în cadrul ședinței de judecată desfășurate în prima instanță, condamnatei i-a fost asigurată asistența unui interpret, CEBOTARI Natalia, angajată a instanței, care a fost preîntâmpinată asupra răspunderii penale prevăzute de art. 312 din Codul penal. Asigurarea interpretului reprezintă o garanție procedurală relevantă pentru exercitarea efectivă a dreptului de a participa la proces, de a înțelege desfășurarea acestuia și de a-și prezenta poziția în fața instanței. Prin urmare, în măsura în care nu sunt indicate deficiențe concrete ale interpretării sau alte împrejurări care să demonstreze că recurenta nu a putut înțelege procedura ori să își exercite drepturile procesuale, simpla invocare a limbii vorbite nu permite concluzia că dreptul la apărare sau dreptul la un proces echitabil au fost încălcate.

**49.** Colegiul penal subliniază însă că existența unui interpret în ședința de judecată și redactarea răspunsurilor administrației în limba rusă sunt elemente relevante ale analizei, fără a constitui, în mod automat, o dovadă absolută a inexistenței oricărei discriminări. Concluzia instanței se întemeiază pe evaluarea cumulativă a acestor împrejurări și pe lipsa unor date concrete care să confirme tratamentul diferențiat pretins. În aceste condiții, Colegiul penal constată că instanța de fond a examinat în mod justificat argumentele privind discriminarea lingvistică și dreptul la apărare, nefiind identificate elemente care să demonstreze că recurentei i-a fost îngrădit accesul la instanță din cauza limbii vorbite.

**50.** *În ceea ce privește solicitarea condamnatei de a i se prezenta secvențele video din 16 martie 2024*, Colegiul penal reține că posibilitatea administrării unei asemenea probe depinde de existența materială a înregistrărilor, de regimul de păstrare aplicabil și de demersurile efectuate pentru conservarea acestora. Potrivit circumstanțelor invocate în fața instanței de fond, înregistrările video realizate în incinta penitenciarului sunt păstrate pentru o perioadă limitată, de 30 de zile, după expirarea căreia sistemul procedează la ștergerea automată a datelor, fără ca acestea să mai poată fi recuperate pe cale tehnică. Dacă această împrejurare este confirmată prin materialele cauzei, imposibilitatea prezentării înregistrărilor nu poate fi imputată automat administrației penitenciarului, întrucât realizarea unei obligații de prezentare a unei probe presupune ca obiectul acesteia să existe și să fie disponibil în mod efectiv.

**51.** Colegiul penal subliniază că trebuie făcută distincția între refuzul nejustificat al unei autorități de a prezenta o probă existentă și imposibilitatea obiectivă de a prezenta un material care nu mai este disponibil. În prima situație, conduita autorității poate necesita o examinare distinctă din perspectiva obligațiilor procedurale și a drepturilor persoanei interesate. În cea de-a doua situație, executarea solicitării nu poate fi impusă dacă inexistența materială a obiectului este reală și dovedită. Totuși, simpla invocare a unui termen de păstrare de 30 de zile nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a demonstra imposibilitatea prezentării înregistrărilor. Este necesar ca această împrejurare să fie susținută de datele dosarului, inclusiv, după caz, de informații privind perioada de stocare, momentul solicitării înregistrărilor și existența sau inexistența unor măsuri de conservare a acestora.

**52.** În speță, având în vedere că plângerea a fost înregistrată la 2 aprilie 2024, iar înregistrările solicitate se referă la evenimentele din 16 martie 2024, instanța trebuie să aibă în vedere și intervalul de timp dintre eveniment și formularea cererii, precum și momentul în care administrației i-a fost solicitată efectiv conservarea ori prezentarea materialului video. Această verificare este relevantă pentru a stabili dacă imposibilitatea ulterioară de prezentare a probei a fost una obiectivă sau dacă ar fi putut fi evitată prin

măsuri rezonabile de conservare. În măsura în care materialele cauzei confirmă că înregistrările au fost șterse automat în conformitate cu regimul de păstrare aplicabil, că nu mai pot fi recuperate și că nu există împrejurări imputabile administrației care să fi determinat pierderea lor, Colegiul penal apreciază că instanța de fond a procedat corect constatând imposibilitatea obiectivă de executare a solicitării. Într-o asemenea situație, respingerea cererii de prezentare a înregistrărilor nu echivalează cu refuzul nejustificat de a administra o probă, ci rezultă din inexistența materială a acesteia.

**53.** *În ceea ce privește pretinsele încălcări referitoare la cererile formulate la 1 septembrie 2021*, Colegiul penal reține că instanța de fond a constatat că aspectele respective au făcut anterior obiectul examinării judiciare. Astfel, prin încheierea Judecătoriei Hâncești, (sediul Central), din 9 iunie 2022, a fost respinsă plângerea condamnatei TELIPAN Irina, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022 a fost respins recursul declarat de aceasta și menținută încheierea primei instanțe, potrivit datelor indicate în materialele dosarului personal, volumul III, partea I, filele 28–29.

**54.** Colegiul penal reține că autoritatea de lucru judecat reprezintă o garanție a securității raporturilor juridice și presupune că o chestiune litigioasă soluționată definitiv de instanțele competente nu poate fi repusă în discuție în mod repetat, între aceleași părți, cu privire la același obiect și în baza aceleiași cauze, în afara situațiilor expres prevăzute de lege. Această regulă urmărește să asigure stabilitatea hotărârilor judecătorești, previzibilitatea raporturilor juridice și caracterul efectiv al actului de justiție. Reexaminarea repetată a unor pretenții deja soluționate definitiv ar contraveni finalității procedurii judiciare și ar afecta securitatea juridică.

**55.** Prin urmare, în măsura în care pretențiile formulate în prezenta cauză coincid, sub aspectul obiectului și al temeiurilor de fapt, cu cele examinate definitiv prin încheierea din 9 iunie 2022, menținută prin decizia din 17 noiembrie 2022, acestea nu pot constitui temei pentru o nouă examinare pe fond. În același timp, Colegiul penal subliniază că autoritatea de lucru judecat trebuie delimitată în funcție de obiectul concret al fiecărei cereri. Împrejurarea că anumite pretenții formulate de condamnată au fost soluționate anterior nu exclude examinarea unor fapte noi, a unor acte distincte ale administrației penitenciare sau a unor încălcări ulterioare, dacă acestea sunt invocate în mod concret și se încadrează în procedura prevăzută de lege.

**56.** În speță, însă, în măsura în care condamnata urmărește obținerea unei noi soluții asupra acelorași pretenții deja tranșate definitiv, fără a indica împrejurări noi care să justifice o examinare distinctă, instanța nu este abilitată să reia judecarea acestora doar ca urmare a reiterării dezacordului față de soluția anterioară. În consecință, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia primei instanțe potrivit căreia pretențiile identice, deja

soluționate definitiv, nu pot fi admise din nou, cu respectarea limitelor obiective ale autorității de lucru judecat.

**57.** *Referitor la cererea înregistrată cu nr. T-920 din 28 august 2021, privind declararea grevei și a grevei foamei*, Colegiul penal reține că exercitarea unei asemenea forme de protest ține de voința persoanei condamnate, în limitele și condițiile stabilite de lege. Totodată, legalitatea conduitei administrației penitenciarului în legătură cu o asemenea cerere trebuie apreciată în funcție de obligațiile concrete care îi revin potrivit cadrului normativ aplicabil și de împrejurările efectiv demonstrate în dosar. În măsura în care aspectele invocate în legătură cu cererea respectivă au fost deja examinate și soluționate definitiv prin hotărârile judecătorești menționate, iar condamnata nu indică fapte ulterioare distincte ori încălcări noi care să justifice o examinare separată, simpla reiterare a acelorași argumente nu poate determina redeschiderea examinării unei chestiuni tranșate definitiv. Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de fond a procedat corect delimitând pretențiile ce pot fi examinate în prezenta procedură de cele care au făcut deja obiectul unui control judiciar definitiv.

**58.** Evaluând în ansamblu argumentele condamnatei TELIPAN Irina privind pretinsa încălcare a drepturilor sale, Colegiul penal reține că drepturile persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate trebuie respectate pe întreaga durată a executării pedepsei, iar restricțiile inerente privării de libertate nu pot depăși limitele stabilite de lege. Executarea pedepsei nu înlătură dreptul condamnatului de a se adresa autorităților competente, de a formula cereri și plângeri și de a beneficia de un control judiciar efectiv asupra actelor și acțiunilor administrației penitenciare. Cu toate acestea, exercitarea efectivă a drepturilor procedurale nu presupune că orice cerere formulată de persoana condamnată trebuie admisă sau că orice dezacord al acesteia cu soluția adoptată de administrație constituie, în mod automat, o încălcare a legii. Ceea ce trebuie garantat este posibilitatea reală de a sesiza autoritățile competente, de a prezenta argumente și probe relevante și de a obține examinarea cererilor în conformitate cu normele legale aplicabile.

**59.** În cauza examinată, din materialele dosarului rezultă că instanța de fond a analizat pretențiile formulate de condamnată, a examinat circumstanțele referitoare la evenimentele din 16 martie 2024, a apreciat natura juridică a raportului contestat, a verificat argumentele privind expedierea corespondenței și a examinat susținerile referitoare la pretinsa discriminare lingvistică, la prezentarea înregistrărilor video și la cererile formulate anterior. Totodată, condamnatei i-a fost asigurată posibilitatea de a-și prezenta poziția în fața instanței, beneficiind de serviciile unui interpret. În aceste condiții, în lipsa unor elemente concrete care să demonstreze că instanța de fond a refuzat nejustificat examinarea unor pretenții relevante, a împiedicat prezentarea argumentelor

sau a aplicat în mod arbitrar normele legale, nu se poate concluziona că dreptul de acces la justiție ori dreptul la apărare au fost încălcate.

**60.** Colegiul penal subliniază că dreptul la un recurs efectiv presupune existența unui remediu accesibil și apt să examineze în mod real criticile referitoare la pretinsa încălcare a drepturilor, fără a garanta însă admiterea cererii sau obținerea unei soluții favorabile persoanei care a sesizat instanța. Prin urmare, simplul fapt că soluția pronunțată nu corespunde așteptărilor condamnatei nu este suficient pentru a constata ineficiența controlului judiciar, atât timp cât pretențiile sale au fost examinate în limitele competenței instanței, iar soluția adoptată este susținută de argumente juridice și de materialele cauzei.

**61.** În ceea ce privește invocarea dispozițiilor art. 208 și art. 210 din Codul de executare, Colegiul penal reține că exercitarea drepturilor recunoscute condamnaților trebuie apreciată în corelație cu condițiile și modalitățile stabilite de legislația execuțional-penală. Din analiza materialelor cauzei nu rezultă, în măsura în care împrejurările reținute de prima instanță sunt confirmate de actele dosarului, că administrația Penitenciarului nr. ***** ar fi instituit o interdicție generală privind formularea sau expedierea petițiilor de către condamnată ori că ar fi împiedicat-o în mod nejustificat să se adreseze autorităților competente. De asemenea, nu au fost identificate elemente care să demonstreze că administrația penitenciarului ar fi refuzat executarea unei obligații legale concrete referitoare la transmiterea unei plângeri pentru care legislația prevede o procedură specială de expediere.

**62.** În aceste circumstanțe, Colegiul penal constată că instanța de fond a apreciat în mod justificat că nemulțumirile condamnatei referitoare la suportarea cheltuielilor de corespondență, la procurarea rechizitelor și la modalitatea de transmitere a petițiilor nu sunt suficiente, în lipsa demonstrării unei încălcări concrete a obligațiilor legale ale administrației penitenciare, pentru a determina admiterea plângerii.

**63.** Analizând cumulativ circumstanțele cauzei și argumentele invocate în recurs, Colegiul penal constată că recurenta nu a prezentat critici apte să infirme concluziile esențiale ale instanței de fond și nici nu a demonstrat existența unor încălcări ale normelor de drept material sau procesual care să impună casarea încheierii contestate. Or, controlul judiciar exercitat în prezenta procedură nu poate fi redus la o nouă apreciere a nemulțumirilor subiective ale condamnatei, ci trebuie să urmărească stabilirea existenței unor încălcări concrete ale legii sau ale drepturilor și intereselor sale legitime. În speță, argumentele recurentei, raportate la materialele cauzei și la cadrul normativ aplicabil, nu justifică o asemenea concluzie.

**64.** Colegiul penal reține că prima instanță a examinat obiectul plângerii, a delimitat pretențiile susceptibile de examinare în procedura prevăzută de art. 473[1] și următoarele

din Codul de procedură penală și a apreciat argumentele condamnatei prin prisma normelor care reglementează executarea pedepselor privative de libertate. Totodată, instanța de fond a avut în vedere existența unei proceduri judiciare anterioare cu privire la pretențiile reiterate, precum și împrejurările invocate în legătură cu exercitarea dreptului la corespondență și cu pretinsul refuz de acces la camera de rugăciuni. În aceste condiții, Colegiul penal constată că soluția primei instanțe este justificată, întrucât nu s-a stabilit, în limitele obiectului plângerii și ale probelor administrate, existența unor acte sau acțiuni nelegale ale administrației penitenciarului care să impună admiterea pretențiilor formulate de condamnata TELIPAN Irina.

**65.** Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată soluția instanței de fond privind respingerea plângerii condamnatei TELIPAN Irina ca fiind nefondat, întrucât, în urma examinării materialelor cauzei, s-a constatat că toate solicitările formulate de către condamnată au fost analizate, iar autoritățile competente au oferit răspunsuri motivate, în limitele cadrului legal și ale competenței lor. În acest context, se reține că față de Administrația Națională a Penitenciarelor nu poate fi instituită vreo formă de răspundere, atâta timp cât, la solicitările formulate, instituția a reacționat conform atribuțiilor sale legale, fapt confirmat de corespondența și răspunsurile emise, prezentate la dosar.

**66.** Prin urmare, concluzia Colegiului penal este că instanțele au procedat în strictă conformitate cu prevederile legale, analizând obiectiv toate aspectele cauzei, iar recursul condamnatei TELIPAN Irina se dovedește a fi nefondat, soluția instanței de judecată fiind legală și temeinică.

**67.** Astfel, argumentele instanței de fond la adoptarea soluției în cauză, în virtutea corectitudinii lor şi pentru a evita repetări inutile sunt acceptate şi de instanța de recurs, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994*, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale. În situația în care instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis contra Spaniei, Hei le contra Finlandei*).

**68.** Colegiul penal menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză şi sinteză a actelor şi lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din

punct de vedere probatoriu şi sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

**69.** În lumina considerentelor expuse supra, Colegiul penal reține că instanța de fond a respins în mod legal și întemeiat, ca neîntemeiată, plângerea înaintată de condamnata TELIPAN Irina împotriva actelor Administrației Naționale a Penitenciarelor.

**70.** Prin urmare, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de condamnata Irina TELIPAN urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 26 august 2025, prin care a fost respinsă plângerea condamnatei TELIPAN Irina.

**71.** În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4), art. 448, art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

**D E C I D E:**

**Se respinge ca nefondat** recursul declarat de condamnata Irina TELIPAN împotriva încheierii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 26 august 2025 și se menține fără modificări încheierea atacată.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele completului,**
**Judecător:** **Marcel JUGANARI**

**Judecătorii:** **Adrian CERBU**

**Marcel POPESCU**